

Godkänd 2008-12-22 / Michael...

Länsstyrelsen i Jämtlands län Strukturfonderna
Ank. 2008 -11- 2-8
Dnr 1730441-90-08

Östersund
2008 11 28

*Utvecklingscentrum idrott och upplevelser
för fler*

4.17.2 slutrapport förstudie interreg

1. Sammanfattning

Efter långvariga diskussioner beslutade vi, representanter från Mittuniversitetet, Jämtlands/Härjedalens handikappidrott, De Handikappades Riksförening Jämtlandsdistrikt samt Jämtlands läns landsting att inför det kommande samarbetet med norska partners och en interregansökan söka ekonomiska medel för ett förprojekt.

Förprojektets medel gav en möjlighet till ett första möte i Trondheim 27-28 maj 2008. Vi träffade tjänstemän på Sintef Helse och utvecklings- och informationskonsulent vid enheten idrott för funktionshemmede och Norges Idrettsförbund og olympiske og paralympiske komité. Vid mötet enades vi om att jobba vidare med de redovisade planerna. Den 26 juni 2008 träffades parterna igen i Åre för att redogöra för utfört arbete och för att skissa på en gemensam Interregansökan.

2. Bakgrund

Samarbetet mellan Norge och Sverige har som mål att kunna skapa en framgångsrik bas för forskning och utveckling inom begreppet, idrott och motion för personer med funktionsnedsättning.

Aktuell forskning visar tydligt på människans behov av att kunna fylla sin fritid med meningsfulla aktiviteter. Den ofrivilliga fritiden leder alltför ofta till en passiv livsstil som i sin tur skapar en negativ spiral med olika riskbeteenden som följd. Projektet riktar sig till aktiva utövare men också till dem som upplevs som närmast helt passiva på sin fritid.

Med hjälp av forskning och utveckling vill vi modernisera och anpassa sport- och fritidsutrustning för berörda grupperingar. T.ex. att genom ljudsignaler möjliggöra orientering för synskadade i skogen, bedriva camping med förståndshandikappade eller genom olika tester ta fram nya, förbättrade skidor för utförsåkning.

Förprojektet resulterade i värdefulla kontakter med våra Norska partners; Sintef Helse och Sör Trøndelags idrettskrets. Vid de gemensamma planeringsmötena beslutades om en prioritering av följande projekt .

3. Projektbeskrivning och uppfyllelse av mål och målgrupp

3.1 mål

Målet är att ur ett folkhälso- och funktionshinderperspektiv kunna skapa ett Utvecklingscentrum med inriktningen att utifrån forskning av material- och produktutveckling kunna skapa en meningsfull design vad gäller olika hjälpmedel för funktionshindrade med fokus på vinteridrotter kopplade till Mittuniversitetets verksamhet. Med andra ord redskap framtagna för idrottsliga sammanhang som i förlängningen utvecklas till förbättrade hjälpmedel för såväl elit som motionärer och andra användare.

Ett utvecklingscentrum som genom sitt utbud stimulerar och skapar förutsättningar för studier på universitetsnivå där också studenter som genom sin egen erfarenhet av idrott och funktionshinder bidrar med viktiga erfarenheter på vägen mot det uppsatta målet. Målet är också att bättre fungerande hjälpmedel i förlängningen skall väcka ett större intresse för fysisk aktivitet hos breda grupperingar av funktionshindrade. Den uppmärksamhet som den höga kvaliteten och målinriktningen väcker skall också stimulera till förbättrade metoder för att kunna nå ut till de i dag stillasittande och ofta helt passiva människorna. Utvecklingscentrum skall uppfattas som ett centrum med en klar inriktning på funktionella hjälpmedel och bästa förmåga att kunna bidra med kunskaper och insatser för en bättre livskvalitet.

JÄMTLAND-HÄRJEDALENS HANDIKAPPIDROTTSFÖRBUND

POSTADRESS

Box 384

831 25 Östersund

BESÖKSADRESS

Idrottens Hus

Sollidenvägen 62, Östersund

TELEFON

083-13 30 80

FAX

063-51 17 05

BANKGIRO

5728-1248

ORG NUMMER

892600-9732

HENSIDA

www.handikappidrott.se/jamtland-harjedalen

Både i Norge och Sverige sätts fokus på insatser för att öka den fysiska aktivitetsnivån hos befolkningen generellt och på att skapa vardagsmiljöer med aktiviteter som stimulerar till fysisk aktivitet. Båda länderna redovisar att personer med funktionsnedsättning blivit allt mer inaktiva. Samarbeta i projektet kan stimulera olika insatser och skapa ett nytänkande som bidrar till förändringar. Samnyttjande av utrustning t.ex. Sitski, skicart liksom gemensamma träningsgrupper i gränstrakterna med nya kamrater och kortare resvägar som följd kan vara exempel på bra insatser på vägen mot målet. Metoder som beskrivs i projektet har använts i andra projekt, men är nya vad gäller de nu aktuella problemställningarna.

3.2 målgrupp

Projekt riktar sig till aktiva utövare men också till dem som ännu inte hittat meningsfulla aktiviteter på sin fritid. Vi vänder oss till idrottsledare, till arrangörer av evenemang samt till egna företagare inom friluftsbansbranschen allt med syftet att genom information och utbildning underlätta för personer med funktionsnedsättning att kunna hitta en ingång till ett mer varierat sport- och fritidsengagemang.

4. Resultat av projektet

Projektet har resulterat i ett inspirerande samarbete med de beskrivna parterna som beskrivs under rubriken "bakgrund". Samarbetet med Landstinget i Jämtlands har utvecklats till att de går in som projektansvarig.

5. Kopplingar till andra projekt.

Jämtland-Härjedalens Handikappidrottsförbund har förberett en mål 2-ansökan som har en klar koppling till aktuell interregansökan utifrån förväntade resultat.

6. Övrigt

Arbetsgruppens besök i Norge och Trondheim har utgått från en strävan om en framtida samarbetspartners och en gemensam interreg ansökan.

Förstudien har tydligt visat på det påfallande gemensamma problemet att det finns anmärkningsvärt få utövare av organiserad aktivitet inom gruppen funktionshindrade. Det innebär att det finns en skrämmande stor grupp stillasittande inaktiva rörelsehindrade ute i stugorna.

Förstudiens resultat visar på ett behov av att kunna identifiera kritiska parametrar/barriärer och faktorer som motiverar/hindrar ett deltagande i fysiska aktiviteter för personer med funktionsnedsättning.

Problemställningar/frågor som skall besvaras:

Vilka är barriärerna för att inte kunna delta i fysisk aktivitet för personer med funktionsnedsättning (fysiska, sociala, hjälpmedel, tillgänglighet)?

Vilka är kriterierna som motiverar till det kommande ett deltagande i en fysisk aktivitet för personer med funktionsnedsättning?

Vilka åtgärder måste till för att stimulera nyrekryteringen av deltagare till fysisk aktivitet för personer med funktionsnedsättning?

Vilka tekniska förbättringar/ nya hjälpmedel kan stimulera till ökad fysisk aktivitet.

Vilka åtgärder kan leda till att ett idrottsutövande ännu mer än i dag mynnar ut i en ökad social gemenskap, ökad integrering och ökade kunskaper hos ledarna.

1,5 miljoner människor i vårt land har en nedsatt funktion vilket omfattar en femtedel av den Svenska befolkningen i åldern 16-84 år. I åldersgruppen, 16-64 år handlar det om 1,1 miljoner människor.

Periodens träffar

27-28 maj möte i Trondheim med SINTEF och Norges idrettsforbund.

Ewa Lundberg JLL
Fredrik Andersson J-H HIF
Bertil Paulson J-H HIF
Mats Tinnsten MIUN
Mikael Bäckström MIUN
Reza MIUN

11 juni Möte med MIUN

Eva Lundberg JLL
Björn Hjortling DHR
Mats Tinnsten MIUN
Mikael Bäckström MIUN
Bertil Paulson J-H HIF
Fredrik Andersson J-H HIF

26 juni Möte interreg i Åre.

Eva Lundberg JLL
Björn Hjortling DHR
Zandra Reppe J-H HIF
Fredrik Andersson J-H HIF
Bertil Paulson J-H HIF
Mats Tinnsten MIUN
Mikael Bäckström MIUN
Reza MIUN
Marianne Sintef Norge
Per Einar Johannessen Sör/Nord Trøndelag Idrettsforbund

20 augusti Möte med MIUN.

Mikael Bäckström MIUN
Mats Tinnsten MIUN
Fredrik Andersson J-H HIF 4 timmar
Bertil Paulson J-H HIF
Ewa Lundberg JLL
Björn Hjortling DHR

27 augusti Möte interreg i Are.

Ewa Lundberg JLL
Björn Hjortling DHR
Zandra Reppe J-H HIF
Fredrik Andersson J-H HIF
Bertil Paulson J-H HIF
Mats Tinnsten MIUN
Mikael Bäckström MIUN
Marianne Sintef Norge
Per Einar Johannenssen MIUN
Magnus MIUN
Pernilla MIUN

3 september Möte med MIUN.

Mikael bäckström MIUN
Mats Tinnsten MIUN
Bertil Paulson J-H HIF
Fredrik Andersson

BERTIL PAULSON
2008-12-17